

Prædiken til 1. søndag efter trinitatis

Luk. 16,19-31

Gud er kærlighed.

Skønt at høre, skønt at sige, skønt at tro. Svært eller i hvert fald svært at leve efter det.

Gud er kærlighed – som apostlen Johannes skriver. Det lyder som en smuk sang. Hvorfor skal vi så høre sådan en uhyggelig historie om en rig mand og en fattig mand og kløften, der skiller dem ad i dødsriget.

”Og dette bud har vi fra ham”, sagde apostlen Johannes. ”Den, der elsker Gud, skal også elske sin næste”.

Det er det første, vi får at høre her i trinitatstiden, treenighedstiden, hvor det skal foldes ud, hvad Guds treenighed betyder for os og vores liv med hinanden: Gud er kærlighed – vist os i Skaberen, i Jesus og i Helligånden, der gør Guds kærlighed levende i os i denne verden. ”Den, der elsker Gud, skal også elske sin næste” – det dobbelte kærlighedsbud, som Jesus pegede på som det første og største bud: Du skal elske din Gud og din næste som dig selv.

Og at elske er ikke vores romantiske forståelse af ordet som noget følelsesfuldt. At elske sin næste som sig selv er helt konkret at sørge for sit medmenneske og kunne sætte sig i hans eller hendes sted og betragte hen-

de eller ham som en del af sit eget liv. Helt jordnær, praktisk kærlighed i omsorg og opmærksomhed. Det begynder såmænd bare med at få øje på hinanden. Se hinanden og se, at vi er i samme verden og lever på og af den samme jord.

Men det er netop også det svære. At få øje på hinanden og forstå at vi lever på den samme jord. For der er mange grænser mellem mennesker, og der er en dyb kløft.

Jesu historie om den rige mand og den fattige Lazarus er en lignelse, dvs. en historie, fortalt for at vi skal få øjnene op for det, den ligner. Det er altid nemmere at se andres fejl end sine egne. Det er nemmere at få øje på moralen i en historie om en anden mand end i sin egen livshistorie.

Der er så denne kløft i historien. Denne grænse. Den dybe kløft, som skiller den rige mand og Lazarus i dødsriget. Den har nok været der hele tiden i hele livet – en kløft mellem dem og os. Den kløft er aldrig et problem, så længe man selv er på den rigtige side af den. Så går det helt fint og man har ikke behov for, at nogen af de andre skal komme over på vores side. Vi behøver her slet ikke nævne vore dages problem med at få øje på andres nød. Der er en dyb kløft, for

ikke at sige et havdyb, mellem os og dem, der forsøger at komme over havet som flygtninge. Men de er jo ikke os. Vi kender dem ikke, vi ser dem ikke – kun som tal i statistikken og som en trussel om nye udgifter, en trussel mod vores rigdom og sikkerhed. Sådan har den rige mand sikkert også tænkt, når han skrævede hen over Lazarus, der lå ved hans dørtrin: ”Synd for ham, men man kan jo ikke hjælpe alle”. Hvis han overhovedet så ham.

Den rige mand opdager først kløften mellem sig selv og Lazarus i dødsriget, da han pludselig selv er på den forkerte side - den side, der har brug for hjælp - og beder: ”Send dog Lazarus herover, så han kan dyppe spidsen af sin finger i vand og læske min tunge, for jeg pines i disse luer. Bare det, bare en lille bitte ting”. Pludselig har den rige mand brug for Lazarus, som han i levende live aldrig rigtig lagde mærke til. For der var jo den her kløft mellem rige og fattige. Og Lazarus var på den forkerte side. Nu er det den rige mand, der er blevet fattig og elendig – og så kan han lære det – men nu er det bare for sent.

”Mit barn”, siger den gamle faderlige Abraham mildt, men uden vilje til at hjælpe, ”husk på, du fik dit gode, mens du levede, og Lazarus på samme måde det onde, nu trøster han her, mens du pines”.

Så kan han lære det. Eller kan han? Kan vi lære det?

Det er en ældgammel historie, Jesus fortæller. Selve fortællingen om den rige mand og den fattige Lazarus, der byttes rundt på i dødsriget, er kendt fra Ægypten og middelhavsområdet, og den kendes i talrige versio-

ner, altid med moralen: Den rige får sin straf og den fattige sin belønning efter døden. En måde at skaffe retfærdighed på i en tilsyneladende uretfærdig verden.

Men Jesus går videre. Det nye i hans historie er samtalen mellem Abraham og den rige mand. Om kløften, og om hvordan den rige mands brødre skal komme til at leve et mere retfærdigt liv. Hvad skal der til, for at de kan omvende sig? Her bliver historien til en lignelse. Det betyder, at Jesus trækker os ind i historien: Hvordan synes I selv, det går? Hvad skal der til, for at det kan blive bedre?

”Send Lazarus hen til mine brødre”, siger den rige mand - det er utroligt, som han har fået blik for Lazarus, nu hvor det er for sent - ”og advar dem, så de ikke kommer til dette straffested”. ”De har Moses og profeterne” - altså de har jo loven og de ti bud, de ved godt, hvad der er godt og ondt. ”De har Moses og profeterne, dem kan de høre”, svarer Abraham.

”Nej”, siger den rige mand, meget ærligt – det vil sige **jo**, de har dem, vi har dem alle sammen, vi ved da godt, hvad der er rigtigt og forkert, men **nej**, de kan ikke høre dem – de vil ikke høre efter det. For han ved af erfaring, at lige præcis rigdommen gør en blind og døv for alt andet end sig selv. ”Jamen, hvis de ikke vil høre”, siger Abraham, ”så hjælper det jo heller ikke, selvom også en stod op fra de døde”.

Den sad, og den rammer den rige mands brødre og søstre, og det er os.

Vi ved da godt, at vi burde dele vores rigdom med dem, der ingenting har. Vi ved da godt, at vi skal elske vor næste som os selv.

Vi har det både fra Moses og profeterne og endda fra ham, der stod op fra de døde, men kan vi høre det?

Hvor mange skræver vi hen over til daglig, som den rige mand skrævede hen over Lazarus, der lå på hans dørtrin?

Ingen som helst, kan vi sige, hvis vi lyver lidt. Der lå ikke nogen på min trappesten, da jeg gik hjemmefra, og det er jo godt, at vi i Danmark har et socialsystem, der i nogen grad stadigvæk fanger de svageste, så de ikke skal ligge – synligt – på trappestenene, ikke så mange steder i hvert fald. For at lette min vej ud og ind af døren, - og måske også min samvittighed - er det i øvrigt her i landet også blevet forbudt. Ikke efter den lov, den rige mand og hans brødre var så heldige at have, men efter den danske lov, som kan bortvise tiggere fra det offentlige rum, hvis deres tilstedeværelse vurderes at være utryghedsskabende for os andre.

Men dels ligger de bare andre steder, hvor de ikke forstyrrer gadebilledet, dels er der andre slags fattigdom – andre mennesker, vi ser hen over i vores liv, fordi vi har travlt med noget andet. Mennesker, som vi burde se og vise opmærksomhed og medmenneskelig praktisk kærlighed, men vi får det ikke lige gjort.

Og så er der den store fordeling af rigdomme i verden, hvor det er tydeligt for enhver, at vi er den rige mands brødre og søstre i den rige del af verden. Der er en kløft imellem rige og fattige; det viser alle tal, og den bliver bredere og bredere, også i Danmark. Hvad er problemet? Det er så svært at se, når man selv er på den rigtige side af kløften, når man nu selv lever på rigtige side af

Redaktion

Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
V. Strandbjerg 32
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

fattigdomsgrænsen.

Der er det med den kløft mellem rig og fattig, som der er med alle grænser, at de får os til at glemme og overse, at vi hører sammen, har fælles ansvar, fælles liv. Kunne vi dog bare skræmmes til at dele rigdommen. Som den rige mand tænker: Skræm min brødre med, at de kommer i helvede, hvis de ikke begynder at dele deres rigdom retfærdigt.

Det har været og er en vældig virksom del af kirkens pædagogik: Skræm dem med helvede. Hvis de er onde, kommer de derhen – som alle kulturer har fortalt. For at få orden i tingene. Lazarus får belønning, den rige mand får straf.

Men det dur åbenbart ikke. Det hjælper jo ikke. Kløften er der stadigvæk. Og det bliver ikke bedre af at tænke den som evig. Den dybe kløft mellem dem og os. For det eneste, der kan overvinde kløften og grænserne mellem mennesker både i tid og evighed, er kærlighed, er Gud.

”Frygt findes ikke i kærlighed, men den fuldendte kærlighed fordriver frygten, for frygt er forbundet med straf, og den, der nærer frygt, er ikke fuldendt i kærligheden”.

Den fuldendte kærlighed fordriver frygten og overvinder kløften. Han sprang over den kløft mellem mennesker, han, der gik ind og spiste sammen med de rige bedragerere og de fattige småforbrydere. Han blev gravlagt i en rig mands grav, da han var korsfæstet sammen med røvere, fordi han bragte godt nyt til fattige, Jesus fra Nazaret. Han nedfor til dødsriget. Og netop i dybet fortalte han videre på historien med sig selv som Lazarus.

For pludselig rejser Lazarus sig fra Abrahams skød og bryder alle helvedes regler. Ikke engang Abraham kan holde ham tilbage. Den svage, udpinte Lazarus er stærkere, end han var i levende live. Han sætter i et spring over helvedesgabet til den rige mand, fordi han er fortabt. For menneskesønnen er kommet for at opsøge og frelse det fortabte. Og så tager han ham med over kløften og lader sit ansigt lyse over ham og begynder at lære ham at tale et nyt sprog, at se verden på en ny måde uden kløften, lærer ham at se andre menneskers ansigt, de rige som de fattige.

Navnet Lazarus betyder: Gud har hjulpet – det ligner navnet Jesus, som betyder: Gud frelser. Det er håbet for os, rige som fattige. Jesus, Guds kærlighed, overvinder kløften. Gud er kærlighed. Gid vi i den tro - og ikke i frygt for straf - må få øjnene op for vores medmenneske og tage os af hinanden, både i vores samfund, i den store verden og det nære liv. Gid Helligånden må drive al frygt ud af os og give os fantasi og mod til at springe over kløfterne og grænserne i dette liv, i lyset af at Kristus er sprunget over afgrunden mellem Gud og mennesker og har båret os ind i det evige liv.

Ære være Faderen og Sønnen og Helligånden, som det var i begyndelsen, således også nu og altid og i al evighed. Amen

Marianne Christiansen
biskop, Haderslev stift